

A NAGYKAPOSI MAGYAR KÖZÖSSÉGI HÁZ KIADVÁNYA, 9. évfolyam, 1. szám, 2021. június 19.

Él a magyar...

Ábrányi Emil:

Fessétek bár sötétre a jövőt,
Mondjátok, hogy már torkunkon a kés,
Beszéljete közlegő, hosszú gyászról,
Mély süllýedésről, biztos pusztulásról:
Engem nem ejt meg gyáva csüggedés!
Szentül hiszem, akármit mondjatok,
Hogy a magyar nem vész el s élni fog!

Többet ki küzdött és ki szenvedett?
Hiszen vértenger, temető a múlt!
Vetettek rá halálos szolgaságot,
Irtották szörnyen... ámde a levágott
Törzsek helyén még szebb erdő virult.
Ezért hiszem, akármit mondjatok,
Hogy a magyar nem vész el s élni fog!

Ki a saját pártos dühét kiállta,
Annak nem árthat többé idegen!
Hányszor harsogták kárörömmel: Vége!
S csak arra szolgált minden veresége,
Hogy még kitartóbb, még nagyobb legyen.
Ezért hiszem, akármit mondjatok,
Hogy a magyar nem vész el s élni fog!

Szükség van arra nemzetem, hogy élj!
Mert bár hibád sok s bűnöd sorja nagy,
Van egy erényed, mely fényt vet te rád,
S melyért az Isten mindent megbocsát -
Hogy a szabadság leghűbb véde vagy!
Ezért hiszem, akármit mondjatok,
Hogy a magyar nem vész el s élni fog!

Ha minden nemzet fásultan lemond,
S a szent rajongás mindenütt kiég,
S a büszke jognak minden vára megdő:
A te szabadság-szerető szívedtől
Új lángra gyullad Európa még!
Ezért hiszem, akármit mondjatok,
Hogy a magyar örökre élni fog!

Bízom s hiszek, míg Isten lesz fölöttünk,
Ki trónusán bírói széket ül!
És hogyha minden búra, bajra válik,
Romok között is hirdetem halálíg,
Erős, nagy hittel, rendületlenül:
Legyen bár sorsunk még oly mostoha,
Él a magyar s nem veszhet el soha!

MERJÜNK NAGYOT GONDOLNI!

„Merjünk nagyot gondolni, mert sokáig nem
tehattük,
merjünk kiegyenesedni, mert 101 év óta
görnyedten járunk,
merjünk álmodni, mint az „Álmok álmodói”,
merjünk megérteni azokat, akik nem tudják
mint csinálnak.
Merjünk kimondani a szavakat és merjünk
a békét,
merjünk őrizni, ami a miénk, merjünk
a múltunkat, s jövőnket,
merjünk védeni a földet és merjünk védeni
a nyelvet,
merjünk a küzdelmet, ha az arénába
kényszerítettek minket.
És ne hagyjuk, hogy ne gondolhassunk
„nagyot”,
és ne hagyjuk, hogy eltörjék gerincünk,
és ne hagyjuk, hogy álmainkat bankárok
vigyázzák,
és ne hagyjuk, hogy a hazugság szögeit
keresztfánkba kalapálják.
És ne hagyjuk, hogy csuklyát húzzanak
szavainkra,
és ne hagyjuk, hogy gyalázzák hőseinket,
és ne hagyjuk, hogy ne szólhassunk magyarul,
és ne hagyjuk, hogy ne vessenek azon, ami
bennünk valahol nagyon fáj.”

Koltay Gergely

Diószeghy Zoltán (1938 – 2021)

2021. március 10-én megrendülve értesültünk Diószeghy Zoltán haláláról. Fájó szívvel búcsúzunk a nagykaposi Csemadok szervezet vezetőségi tagjától, az Erdélyi János Vegyeskar volt elnökétől, kórustagtól, a Pro urbe díj tulajdonosától.

Zoltán gyermekeveit szülőfalujában Ungmogyoróson töltötte. A gyermekek után a háború utáni idők nem kedveztek a magyar ajkú gyermekek számára, ezért a tanulni vágyó, tehetséges fiúnak korán el kellett hagynia a szülői házat. A szülők nagymamája gondjaira bízta, aki az alapiskola évei alatt egyengette útját. Az alapiskola elvégzése után Kassára került, és az ipari elvégzése után az útja Prágába vezetett. Prágától a vajáni hőerőműig munkája az akkori Csehszlovákia ipari központjaiba szólította, de felülkerekedett benne a szülőföld hívó szava. Amikor felépült a vajáni hőerőmű, hazaköltözött és 1965-től 2004-ig nyugdíjba vonulásáig ott dolgozott.

Életének központi részét a család töltötte ki. Gyermekei és unokái megtanulták az anyanyelv és szülőföld szeretetét, aminek köszönhetően stabil értékrendet szereztek. Példás családi életet élt

feleségével Zsuzsannával. Idős korukra 2014-ben Vágsellyére, gyermekeik közelébe költöztek. Itt is megtalálták a helyi Csemadokhoz vezető utat, és bekapcsolódtak az ottani Csemadok munkájába. Sajnos a gyilkos kór 2020 végén megtámadta szervezetét, mely legyőzte őt. Temetésére Vágsellyén került sor nemzeti ünnepünkön március 15-én.

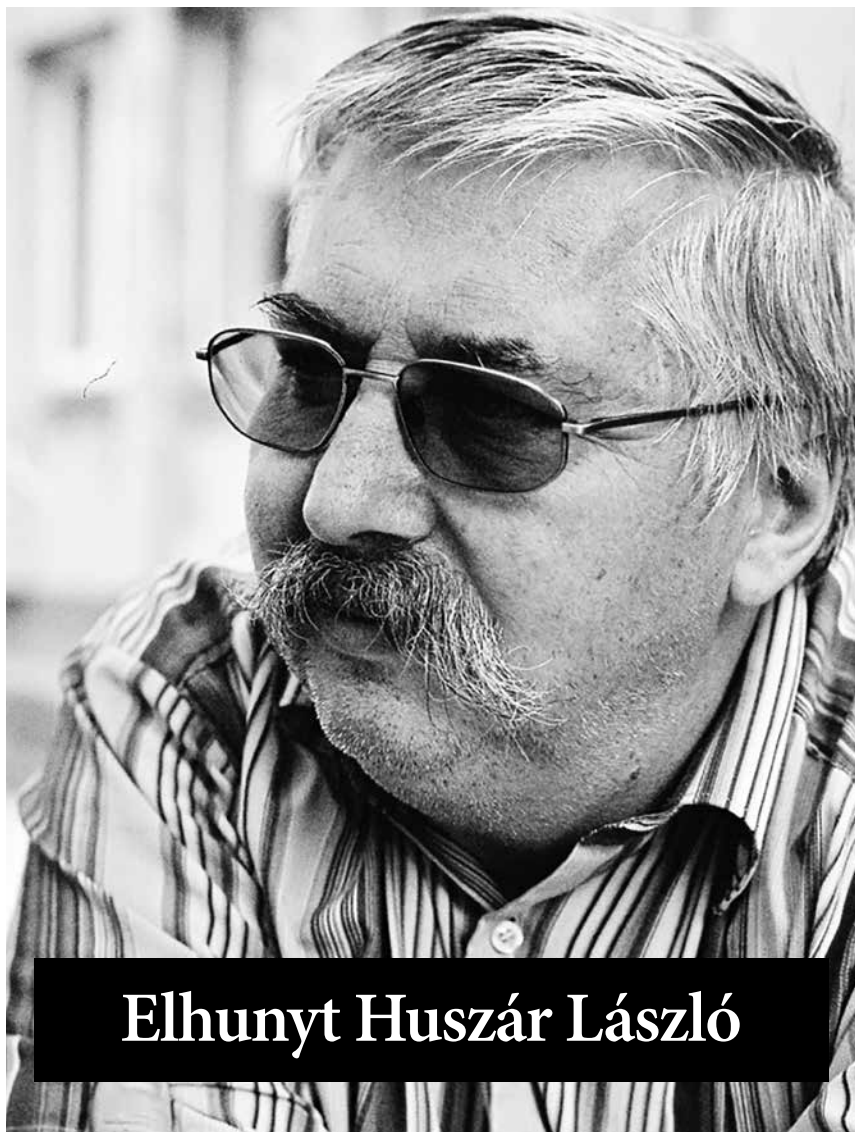
Zoli életigenlő, vidám természetét több évtizedes közös munkánk során ismertük és szerettük meg. Minden felmerülő problémát a pozitív oldaláról közelített meg. Nagy energiával vetette bele magát a Csemadok szervezet munkájába, szavaival elűzte a néha pesszimista gondolatokat. Közösségi programok aktív szervezője, résztvevője volt. Mindenre kiterjedő alapossággal szervezett meg egy-egy kórustalálkozót Erdélytől Pápaiig, Eger-től Délvidékig. Jeles történelmi évfordulók, egy-

házi ünnepek fellépéseit szervezte rendíthetetlen energiával.

Zoli, hálással köszönjük, hogy ismerhettünk, hogy együtt dolgozhattunk, együtt énekelhettünk.

*A nagykaposi Csemadok és az Erdélyi János Vegyeskar nevében
Baloghné Domonkos Malvin*

Elhunyt Huszár László

Életének 70. évében elhunyt Huszár László, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója, a felvidéki magyar kultúraszervezés egyik legjelesebb alakja.

A pozsonyi Comenius Egyetemen szerzett nevelőtanári oklevelet, később kulturális mediátorként az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán végzett.

1977-től dolgozott a Csemadokban, az első években instruktorként, majd a dunaszerdahelyi területi választmány titkári tisztségét látta el.

2003–2004 között kezdeményezője volt a Csemadok Művelődési Intézete megalakításának, melynek 2012-ig igazgatója volt.

2013-tól haláláig a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója volt, mely négy országos rendezvény szervezője: a Duna Menti Tavasz (a gyermek bábosok és színjátszók fesztiválja), a Bíborpiros Szép Rózsa (azaz a népdalkörök sereg-szemléje), az Ipolyi Arnold Népmesemondó verseny és az Országos Citeratalálkozó. Az intézet létrehozott egy nyilvános digitális archívumot, ahol nyilvánosan elérhető a Felvidéki Magyar Értéktár, a folklór- és a közművelődési adattár.

Huszár László alapítója és vezetője volt a Gyurcsó István Alapítványnak, mely a szlovákiai magyar közművelődés támogatását tűzte ki célul a régió belül.

2008-ban a KÓTA (Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége) Díj - mecénás kategória,

2015-ben a Csallóköz Kultúrájáért Díj kitüntetéttje lett, majd 2018-ban megkapta a Gyurcsó István Díjat, és a Magyar Arany Érdemkeresztet.

A Csemadok berkein belül hatékony szakmai és baráti kapcsolatot ápoltak vele helyi szervezeteink. Nagyra értékelte az értékmentő és -teremtő munkánkat. A Csemadok Nagykaposi Alapszervezete aktív tagja a Felvidéki Magyar Értéktár-bizottságnak.

A „pótolhatatlan ember” -ahogy a hazai médiában is megjelent- 2021. február 8-án hunyt el a koronavírus-fertőzés szövődésének következtében. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Gabri Kornélia

Tisztújítás a Csemadok Nagykaposi Alapszervezetében

A koronavírus járvány váratlan megjelenése miatt a Csemadok Nagykaposi Alapszervezet 2020. márciusára tervezett tisztújító 2019-es évzáró közgyűlése elmaradt. A Csemadok Országos Elnökségének határozata alapján a közgyűlés megtartását 2021-re halasztotta. Az alapszervezet elnöke, Gabri Rudolf már 2020-ban jelezte a tagság felé, hogy lemond elnöki tisztségéről és felkérte Bálint Annamária vezetői tagot, vegye fontolórára, hogy el tudná-e

vállalni majd az elnöki tisztséget. Bálint Annamária a felkérést elfogadta és -egy fiatalokból álló csapattal kiegészülve- hatékonyan részt vállalt a Csemadok-rendezvények előkészítésében és kivitelezésében.

A megváltozott körülmények miatt a 2019-es és 2020-as közgyűlést együtt online formában tartottuk meg, a határozatokra a közösségi médián keresztül volt lehetőség szavazni. 2021. május 25-ére kialakult az új elnökség, melynek tagjai

a következő személyek lettek: Bálint Annamária, Gabri Rudolf, Lakatos Denisza, Gabri Kornélia, Mihók Gábor, Balogh Malvin, Bacskai László, Fazeka Lídia, Barkó Zsuzsa, Óváry Anna, Úveges Róbert, Kozsár Miklós, Kiss Kolos, Bodnár Angéla, Kássa Melinda, Gilányi István. Elnöknek Bálint Annamária lett megválasztva.

Gabri Kornélia

HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A PÁLYÁZATOK TÜKRÉBEN

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, – gondolkodok itt a Nagykapos és Vidéke Társulásra - mivel a koronavírus járvány és a korlátozó intézkedései ellenére a kizárólag pályázati forrásból való fenntartásunk valamint a Magyar Közösségi Ház működtetése nem került veszélybe.

Sajnos nem volt könnyű civil szervezetként az elmúlt időszakban megmaradni és tevékenységünket a korlátozások betartása mellett végrehajtani. Nekünk ez a nehéz időszak mégis az elmúlt évek merész álmainak (projektjeinek) gyümölcsét hozta meg, melyekre a következő időszakban is támaszkodhatunk, természetesen nem kis munka árán.

Az Interreg V-A SK-HU Együttműködési Program keretében megvalósuló két projekt ötlete még 2017 őszén született meg a budapesti székhelyű Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkatársaival való beszélgetések során. Ez a két projekt annak ellenére, hogy különállóan valósul meg egy nagy egység részét képezi, mégpedig a Foglalkoztatási célú térségi akcióterv (TAPE)

keretén belül elnyert „A jövő a múltra épül. Az ipari kender feldolgozásán alapuló, határon átnyúló gazdasági fejlődés” című projekten belül. Az „Együttműködés és koordináció – A kender jövője” című projekt keretén belül tovább folytatjuk a már megkezdett koordinációs munkát, melynek keretében a korlátozások miatt elmaradt sajtótájékoztatót, valamint további 4 szakmai találkozót fogunk megvalósítani a tágabb régióknak érintett vállalkozói, szakemberei számára. A találkozók célja a nehéz gazdasági helyzetben lévő térség segítése lesz újabb, eddig ismeretlen vagy rég elfeledett lehetőségek ismertetésével. További célunk az együttműködések kialakításához való hozzájárulás az ipari kender termesztése, hasznosítása, feldolgozása terén. A „Feldolgozóipari, foglalkoztatási tudásmegosztási program” című másik projekt keretében egyelőre online találkozók formájában megkezdődött és az elkövetkező időszakban befejeződik a képzési program és tananyagfejlesztés, melyek az ipari kender feldolgozásához és hasznosításához szükséges tudá-

sanyagot fogják tartalmazni. A szakemberek által elkészített anyagokat a szlovákiai körülményekben is alkalmazhatóvá tesszük.

A „Határon átnyúló kulturális művészeti tér” című HUSKROUA ENI Határon átnyúló együttműködési program 2014-2020 keretében megvalósuló projektünkről az előző lapszámokban már jócskán írtunk valamint egyéb hírforrásokban is megjelentek tudósítások, ezért csak röviden szeretnénk tudatni:

2021 márciusában befejeződött a Magyar Közösségi Ház felújítása, mely magába foglalta az eredeti épületrész szociális helységeinek és konyhájának teljes átalakítását, a két épületrész átjárhatóvá tételét valamint a közösségi teremből lehetővé tettük a hátsó udvarra való kijárást ajtó és lépcső kialakításával. A felújításnak köszönhetően létrejött a Határon átnyúló kulturális művészeti tér egyik központja.

Ung-vidék és Bodroghöz régiókban befejeződött az örökségkutató, melynek célpontjai (régióknál összesen 50 építészeti örökség, turisztikai célpont, kulturális program, rendezvény és népi örökség) és eredményei megtalálhatók a <https://cbc-artspace.com/> weboldalon.

Reményeink szerint az elkövetkezendő egy évben további izgalmas tevékenységek megvalósítását tudjuk végrehajtani ezen projekt keretében a partnereinkkel közösen.

Jól látható tehát, hogy egy pályázat nem ér véget a támogatási szerződés aláírásával. Többször hallottuk mi is, hogy kellett-e ez nekünk, de a végeredmény mindig felülmúlta a többhónapos fáradozást és a sokszor megterhelő munkát. Álmaink megvalósítása érdekében áldozatokat hozunk, melyekkel reményeink szerint újabb kitörési lehetőségek tárházát mutatjuk meg régióink lakosainak, melyet mindenki a saját lehetőségeihez mérten kamatoztathat.

Lakatos Deniska, projektmenedzser

Csendes koszorúzás Nagykaposon

A járványügyi szabályok betartásával Nagykaposon március 15-én a Csemadok Nagykaposi Alapszervezete és az Erdélyi János Vegyeskar által 2016-ban állított Petőfi szobornál egész nap folyamatosan jelentek meg az 1848-49-es szabadságharcra emlékezők.

A nap folyamán a Csemadok helyi vezetői, az Erdélyi János Vegyeskar, a Rákóczi Hálózat munkatársai, a Pedagógusszövetség, a város vezetése és a teljesség igénye nélkül több más szervezet és magánszemély róttá le tiszteletét a hősök emléke előtt. A Pont.ma polgári társulás tagjai egy hatalmas kokárdát helyeztek már a reggeli órákban a Petőfi szoborra.

Gabri Rudolf a nagykaposi Magyar Közösségi Ház vezetője elmondása szerint a nehéz járványügyi helyzetben is példaértékű, hogy bár nem egyszerre, de mégis együtt tud emlékezni az Ung-vidéki magyar közösség.

Lakatos Deniska

A kassai magyar főkonzul látogatása

2021. május 18-án a Magyar Közösségi Házba látogatott dr. Hetey Ágota, a Kassai Magyar Főkonzulátus vezetője és Mátyás Áron diplomata.

A főkonzulnak 2020. március 5-ei kinevezése óta a koronavírus terjedésének megfékezésére hozott korlátozó intézkedések miatt csak most volt alkalma ellátogatni az Ung-vidékre. Gabri Rudolf igazgató bemutatta a létesítmény falai közt zajló -a magyar nemzeti identitást és az Ung-vidék kulturális- és gazdasági erősítését szolgáló- tevékenységeket. A vendégek megtekintették az Európai Unió forrásból idén március végével felújított intézményt valamint a Magyar Kormány támogatásával az utóbbi évek során kialakított Erdélyi János Emlékmúzeumot, vásárudvart, 56-os emlékszobát és az ifjúság részére létrehozott egyéb fejlesztéseket. A főkonzul nagyra értékelte a kitartó és elkötelezett munkát, amit a magyarság megmaradása érdekében a Magyar Közösségi Házban vé-

geznek és örömét fejezte ki, hogy erről immár személyesen is meggyőződhetett.

A vendégek bízva a gyümölcsöző kölcsönös együttműködésben, sok szép rendezvényt kívánva folytatták útjukat az Ung-vidéki Kaposkelecsénybe.

Gabri Kornélia

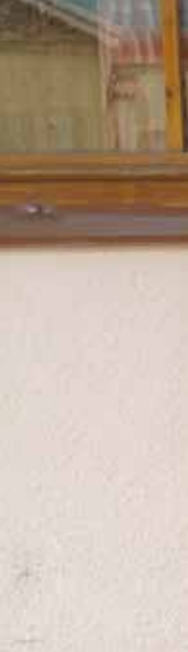

Iskolatáskák átadása

Csevadok új vezetősége

Csendes megemlékezés

A

A Magyar Közösségi Ház felújítása és eseményei

A kassai főkonzul látogatása

Szemelvények Erdélyi Zsuzsanna gyűjtéséből születésének 100. évfordulója alkalmából – 1. rész

Erdélyi Zsuzsanna, néprajztudósra rendhagyóan egy gyűjtésével emlékezünk, melyet 2014-ben a nagykaposi Magyar Háznak adományozott. A felvételt 1970-ben Tarcalon készítette Erdélyi Endre festőművész előadása nyomán, aki 1905-ben Nagykaposon született.

Az alábbi János köszöntőket alkalmazták más névnapokon is, főleg István, de akár Erzsébet, Julianna vagy más névnapok alkalmával.

1. köszöntő

Meghajtván magamat nagy alázatossággal,
Tisztelvén a házat jó estét mondással,
Engedelmet kérek majd aztán áldással,
Jánosnak a nevét áldjuk kántálással.
Éljen!

Na hát te már János, vigadhatsz, (Ének)
Másoknak is örömet adhatsz!
Mert a te neved napjára,
Jutottál öröm-órára,
Éljél hát sokáig,
Sok számos évekig!
Éljen!

Tündöklök a hajnal szép piros rózsája,
Arany színnel ragyog lobogós fáklója,
Rendelt útja felé ballag paripája,
Mivel ez a napnak jelentős postája.

A Nap is vígan jó az ég elejére,
Kihajtván sugarát bojtos tetejére,
Gyönggyel rakott kantárt húz lova fejére,
Ekkép ballagatja kifogó helyére.

Muzsáival Kléron pengeti hárfáját,
Apolló pengeti ékes citeráját,
Bakkos köszöntgeti teli telt poharát,
Jánosnak a fejére szórjuk most az áldást.

Ahány csillag ragyog éjjel a kék égen
Annyi áldás szálljon a János fejére!
Éljen!

Zendülj torok frissen kótára,
Fújd egyszerű hangos nótára,
Mert felderült János napja,

Megázott a gigám csapja,
Jó sörre, jó borra,
Pálinkás korsóra!
Éljen!

Amott van egy város, melynek neve Buda,
Alatta egy nagy víz, melynek neve Duna,
Abban úszik egy hal, melynek neve harcsa,
Az Isten a Jánost éltesse és tartsa!
Éljen!

Mustárium édes lépes méz, (Ének)
Bakkos is az ostorára, néz,
Mert felderült János napja,
Megázott a gigám csapja,
Jó sörre, jó borra,
Pálinkás korsóra,
Éljen!

Három icce veres köles, (Ének)
Oda vetem, ahol nedves,
Majd kikél az akkorára,
A János nevenapjára.

Zabot vittem a malomba, (Ének)
Azt hittem, hogy kukorica,
Kukorica, édes málé,
Majd menyasszony leszek már én.

Kerekes kis kúton nem jó vizet húzni, (Ének)
Idegen kis leányt nem jó megölelni,
Ölelni akarom, nem hajlik a karom,
Csókolni akarom, nem az én galambom.

Vetettem ibolyát, várom kikelését, (Ének)
Várom a szeretőm haza jövetelét,
Kikélt az ibolya, de nem az a teljes,
Haza jött a babám, de nem az a kedves.

Adjon Isten számos boldog névnapot megérni
szívemből kívánom!

2. köszöntő

Sírdogál a, sírdogál a János
Kérdi tőle a kisasszony: mi lelt szívem, János?
Ha a kisasszony megengedné,
Hogy a kiskertbe bemennék!
Gyere szívem, János,
Megengedem János.

De még mindig sírdogál a János,
Kérdi tőle a kisasszony: mi lelt szívem, János?
Ha a kisasszony megengedné,
Hogy a szobába bemennék!
Gyere szívem, János,
Megengedem János.

De még mindig sírdogál a János,
Kérdi tőle a kisasszony, mi lelt szívem, János?
Ha a kisasszony megengedné,
hogy a díványra leülne,
Gyere szívem János,
Megengedem János.

**Erdélyi Endre az édesanyjától,
Erdélyi Andrásné,
szül. Jantó Juliannától a fonóban tanulta
az alábbi dalokat:**

A kaposi bírónő lánya, hajja tudja kend!
Meztelen fekszik az ágyra, hajja tudja kend!
Felemeli a dunyháját,
Úgy mutatja a fehér lábszárát,
Hajja tudja kend!

Felmásztam az eperfára,
Elszakadt a gatyám szára,
Ejnye babám, azt a rézangyalát,
Varrd össze a gatyám szarát!

Megérett a búza aratásra,
Adós maradtam én a csárdában,
/: Van még nekem annyi reménységem,
Mégfizeti az én feleségem : /

Záli néni háza cserépszindelyes,
Abban az én babám szobamindenes.
Rá van a kezére minden bizva,
Csak a szerelem van eltítva.

Aki a szerelmet eltiltja,
Az Isten áldása nincs rajta.
Mert a szerelemnél nincsen
nagyobb dolog,
Érted kis angyalom, meghalok.

Leszakadt a kutam géme,
Hol itatok meg estére?
Szalagot kötök a géme,
Úgy itatok meg estére.
Kék szalagot kötök rája,
Még is megitatok rajta.

Katona uram, szemetes a ház!
Katona uram, szemetes a ház!
Majd kispri Náni lelke,
Egy pár csókot ad ő nekem,
Katona uram!
Hejja hajja, csuhajja, csuhajja!
Hejja hajja, csuhajja, csuhajja!
Hejja hajja, csuhajja, csuhajja, hajja,
Hejja hajja, csuhajja, csuhajja, hajja!

**Az utolsó éneket az adatközlő
Nagyráskán hallotta
egy falusi lakodalomban.**

(folytatjuk)

Gabri Kornélia

A leleszi premontrei apátság története

a 2014. júniusi számban megkezdett könyv folytatása

Közvetlenül a diadalív előtt, jobb oldalon áll a Mária-oltár. Alapszíne kék, arany lambrequinokkal díszítve. A központi helyen, a baldachin alatt látható Mária kis Jézussal ovális keretbe foglalt képe. A festménytől jobbra Szent Ágoston, balra Szent Norbert szobra áll. Mindketten püspöki öltözetben. A baldachin felett a Szentháromságot jelképező Isten szeme, az oltárfőn pedig két virágfűzér között egy festmény: Szent József kis Jézussal a karján. Az íves párkányokat pufók kis angyalok díszítik. Az oltár mellett egy szobor kapott helyet, Szent Teréz, kezében a feszülettel és a rózsákkal.

A bal oldali diadalív előtt áll Nepomuki Szent János oltára. A szent ábrázolása a barokk korban terjedt el igazán. Az antependium felett díszes márványozott sáv látható párkánnyal, menyből két tipikus csavart barokk oszlop indul, az oszlopfőn akantuszlevél díszel. Közöttük áll Nepomuki Szent János festménye. A szentet papi ruhában az ujját a szája elé emelve ábrázolja, utalva a haláláig megőrzött gyónási titokra. Ne-

pomuki Szent János (1350-1393) pápai érseki helynök és a prágai Szent Vitus székesegyház kanonoka volt. A legenda szerint IV. Vencel király felesége, Zsófia királyné őt választotta gyóntatójává. A király kezdetben igazságos és jóakarátú uralkodó volt, de egy sikertelen mérgezési kísérlet után bizalmatlanná és agresszív válnak. Meg akarta tudni, mit gyónt a felesége. Mivel azonban János nem volt hajlandó elárulni, megkínóztatta. Tűzzel égették oldalát, kezét hátrakötötték, fejét karikában a lábához erősítették, száját egy fapöcckel szétfeszítették, végül a prágai hídról a Moldvába dobták. A gyilkosság valódi oka azonban egyházi jogokkal kapcsolatos nézeteltérés volt. János az érsek megbízásából, a király kifejezett akarata ellenére, jóváhagyta Kaldrub kolostorában egy új apát megválasztását.¹

Az oltár festménye 1783-ból származik, ezt igazolja az alul piros betűkkel jelzett Ex Votto felirat, amely Vottótól, vagy Vottóból jelentést takar. Sajnos, a kutatások során nem találtam a festőről

adatot. A szent feje körül öt ragyogó csillog látható, amelyek segítettek holttestének felkutatásában. Más változat szerint a Moldva folyó leapadt annyira, hogy a szent teste láthatóvá vált. 1719-ben találták meg épségben a nyelvét az addig is szentként tisztelt Nepomuki Szent Jánosnak.

A festmény bal alsó sarkában lévő nagyobbik angyal szájából egy idézet szól a Példabeszédek könyvéből (Péld 18,21) (a hagyományos betűszedés, a kiírt szöveg, a dőlt betűk, annak folytatása): „Mors et vita in manu Lingvae, qui diligunt eam comedent fructus eius”. Jelentés: „Mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában van, és miképpen kiki szeret azzal élni, úgy eszi annak gyümölcsét.”² A borítékon a Rómaiakhoz írt levél (Róm 4,11) részlete olvasható: „Signaculum lustitia fidei.” Jelentése: „...hite igazságának pecsétjéül nyerte...”³

A nyitott könyvben az 38. zsoltár részlete: „Dixi custodiam vias meas ut non delinquam in lingua mea posui ori meo custodiam cum consisteret peccator adversum me.” Jelentése: „Uram, haragodban ne fenýíts meg engem, felgerjedésedben ne ostorozz meg engem!”⁴ A palmaágat és koszorút hozó angyal mellett a „Tulit autem coronam” idézet szerepel. A Krónikák első könyvének (1Krn 20,2) jelentése átvitt értelemben: „Majd koronát vitt.”⁵ A legfelső latin

szöveg, mely a szent nyelve felett olvasható, a Bölcsességek könyvében található (Bölcs1,11): „A detractioe parcite Linguae.” „Óvjátok a nyelveteket a rágalmazástól” – int óvatosságra a magyar fordításban.⁶

A festmény jobb oldalán áll Szent István diakónus, az első vértanú. Ifjúként, dalmatikába öltözve, a kezében palmaággal. Feladata a közösség szegényeinek gondozása volt, de a zsidók istenkáromlással vádolták, és halálra kövezték. Végző soron István halálával veszi kezdetét a keresztény egyház elszakadása a zsidóságtól és a jeruzsálemi templom megsabta kultusztól.

A bal oldali szobor Szent Sebestyént ábrázolja. Közkedvelt szentje a barokk kornak, fához kötözve, testéből nyilak állnak ki. Sebestyén testtörtést volt, annak a Diocletianus császárnak a kegyence, aki később fához kötöztette, és nyilakkal lövette a keresztények gondviselése miatt.

Az oltár felső sávja a mennyei Jeruzsálemet ábrázolja: középpontban az Úr ülő alakjával, jobbján Jézus Krisztussal, oldalukon Szent Péter és Szent János apostolokkal. Fölöttük Isten szeme az elmaradhatatlan sugarakkal. Az íves párkánnyal angyalok állnak őrt. Az oltár mellett szintén egy szobor kapott helyet, Szent Antal, karján a gyermek Jézussal.

1 Diós 1984

2 Károli 1982: 588
3 Károli 1982: 161
4 Károli 1982: 520
5 Károli 1982: 402

6 Szentírás 2000

Rólunk írták . . .

Gondosan ápolják a város nagyjainak emlékét

A magyar közösségi házak hálózata létrehozásának ötletét a vegyes lakosságú városokban 1998 és 2002 között az Illyés Alapítvány vetette fel. Az 1992-ben életre hívott Nagykapos és Vidéke Alapítvány, amely ma már Nagykapos és Vidéke Társulás néven működik, azonnal csatlakozott a kezdeményezéshez.

Az ötlet 2002-ben valósult meg. Az önkormányzattól megvásárolták és helyreállították a Csepely utca 64. szám alatt álló

szárnyal bővült, s ezzel létrejött a régió első felnőttképző központja egy többfunkciós konferenciateremmel.

Írta: Zsebik Ildikó
Ma7, 2021. április 17.

diüledező épületet, amely korábban számtalan funkciót töltött be. Mindezt úgy, hogy megőrizze eredeti szépségét.

Varga László 2003-ban a társulás és ezzel a nagykaposi Magyar Közösségi Ház vezetését is Gabri Rudolfnak adta át, aki kezdetben csak másodállásban, majd 2004-től teljes munkakörben végzi feladatát. Mivel 2002-ben, a kormányváltást követően a magyarországi segítség elapadt, meg kellett tanulniuk több lábon állni: az elnyert hazai, magyarországi, illetve EU-s pályázatok révén fennmaradni és dolgozni. Egy hazai nyertes pályázatnak köszönhetően 2007-ben a ház új

A többről már Gabri Rudolf, az intézmény igazgatója mesél:

– Feladatunk egyrészt a közművelődés megszervezése, szűkebb hazánk, az Ung-vidék szellemi, kulturális és gazdasági felemelkedésének a szolgálata, illetve a magyar identitás erősítése a régióban.

Olyan központot kívántunk létrehozni, amelyben mindenki otthon érzi magát. A járvány előtt természetes volt, hogy hétfőnként az Erdélyi János Vegyeskar próbái zajlanak nálunk, csütörtökönként a Ringató foglalkozásai, szombatonként a helyi cserkészcsapat veszi birtokba helyiségeinket, míg vasárnaponként a vasárnapi iskolának adunk teret. Épületünkben működik a Mécs László Könyvtár is, amely egyben az Ung-vidékhez kapcsolódó kiadványok kutatóműhelye.

Korábban volt egy Erdélyi János Emlékszobánk is, amely mára emlékmúzeum-má nőtte ki magát.

Ezt elsősorban városunk szülöttének, Géczy Lajos tanár úrnak köszönhetjük, aki 1964-ben a helyi Csemadok nevében újraindította az Erdélyi János Napokat. Mint ismeretes, arról az ügyvéd, költő, kritikus, esztéta, népköltési gyűjtő, tanár Erdélyről van szó, aki 1814-ben itt látta meg a napvilágot. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának és titkára a Kisfaludy Társaságnak.

Géczy felkereste Erdélyi még élő unokáit, Zsuzsannát és Ilonát, akiktől sok-sok relikviámásolatot kaptunk, de a sárospataki könyvtár és Dobay Béla tanár úr is segítette a gyűjtést. 1968-ban Nagykaposon állították fel Nagy János jóvoltából az Erdélyi Jánosról készített első magyar vonatkozású kültéri szobrot is.

Ugyancsak az emlékmúzeumban található Mécs László pap költő több kézzel írott verse, valamint a naplója. Ő 1920 és 1929 között volt Nagykaposon plébános. Skultéty Csaba író, újság-író, publicista, a Szabad Európa Rádió egykori külpolitikai szerkesztője ugyancsak Nagykapos szülötte. Amíg élt, ő is szívesen látogatott haza, új könyveit is előszeretettel mutatta be nálunk. Ezek ma ugyancsak az emlékmúzeumban kaptak helyet.

Ápoljuk Herczegh Géza magyar jogtudós, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának az emlékét is, aki ugyancsak városunk szülötte. Életében ő is sokszor megfordult Nagykaposon. Ő hívta életre az edesapjáról elnevezett Herczegh Károly Alapítványt, amelynek elsődleges célja a tehetséges, hátrányos helyzetű gyerekek felkarolása, valamint olyan pályázatok kiírása, amelyekbe a Kárpát-medence minden magyar fiatalja bekapcsolódhat.

A Magyar Ház szorosan együttműködik a Rákóczi Szövetséggel is. Olyannyira, hogy társulásunk egyik alapítója a szövetség által létrehozott felvidéki Rákó-

czy Hálózatnak, amelynek székhelye is a közösségi házunkban található. Közszereplők is rendszeresen megfordulnak nálunk, Magyarország köztársasági elnökét három alkalommal is fogadhatuk. Kétszer Áder Jánost, aki Herczegh Géza veje, illetve egyszer Sólyom Lászlót is üdvözölhetjük körünkben. Ezenkívül még Potápi Árpád János, Szili Katalin, Magyar Levente, Szász Jenő volt a vendégünk, továbbá Pregitzer Fruzsina színművésznő és Balczó András olimpiikon.

Természetesen a járvány alatt is dolgozunk. Már elkészült a Magyar Házacska nevet viselő gyermekműhelyünk, ahol egy fafaragó vezetésével a gyerekek megtanulhatják ennek az ősi mesterségnek minden csínját-bínját. Most folyik egy kisebb építkezés is, amellyel összekötjük a régi és az új épületrészt egymással. Sokan hiányolják a vásáruddvarunkat, amelynek ötlete a hazai termékek népszerűsítésének az igényéből fakadt. Eddig évente négy alkalommal adtunk teret a kistermelőknek, iparosoknak. Éppen a járvány előtt terveztük, hogy a továbbiakban havi rendszerességgel, állandó időpontban szeretnénk a vásárokat megtartani. Augusztusra megszerveztük Tolcsvay Magyar miséjének nagykaposi előadását is.

A nagykaposi Magyar Közösségi Házban sohasem volt munkaerő-felvétel, hiszen nem rendelkezünk tőkével.

Az emberek jöttek, segítettek, ittmaradtak. Valamennyiüket pályázati támogatásból tudjuk honorálni.

Gabri Kornélia a pályázatok elszámolását, illetve a könyvelést végzi, Lakatos Denisza az EU-s pályázatokat menedzseli, Vályi Edit kultúraszervező, Csemadok-titkár, Gabri Lóránt pedig adatbázis-kezelő.

Hogy milyen minőségű munka folyik a közösségi házban, azt leginkább az Ung-vidéki magyarság összetartásáért kapott Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetés fémjelzi, amelyet az intézmény igazgatója 2013-ban vehetett át.

75 éves Horkay László, az Ung-vidéki magyarság kiemelkedő egyénisége

Márciusban ünnepli 75. születésnapját Horkay László, a magyar nyelv és kultúra ápolásának kiemelkedő személyisége az Ung-vidéken. Laci bácsi a magyarság példaképe falujában, Kistráskán. Ő a magyar nyelv és kultúra első számú ápolója, a magyar hagyományok őrzője a lassan elszlovákosodó Ung-vidéki településen.

Nekünk, többieknek pedig egy példakép, hogyan kell ragaszkodnunk nemzetünkhöz és éltetni magyarságunkat.

Tevékenységét 1970 óta a Csemadok égisze alatt folytatja Kistráskán, a helyi Csemadok alapszervezet elnökeként. Feleségével együtt az Ung-vidéki faluszínház szervezői

felvidek.ma, 2021.03.17.

voltak, míg felesége betanította a darabokat, addig Laci bácsi szervezte az ifjúságot és a közönséget. Nevéhez fűződik az első Ung-vidéki tájház megalakítása Kistráskán 1980-ban, valamint a Tasnády-napok szervezése 1981-től napjainkig.

Kezdeményezésére emléktáblát avattak Tasnády Péter (19. századi helyi földesúr volt, ő vezette

az 1831-es kolerafelkelést.), majd 2013-ban Árvay József, református lelkész, pedagógus, a Sárospataki Főiskola első igazgatója, Kistráska szülötte tiszteletére.

Tevékenységének köszönhetően a szlovák-magyar nyelvhatáron lévő faluban minden évben hagyományosan magyar nyelvű ökumenikus istentisztelettel emlékeznek meg a II. világháborúban elesettekről.

Laci bácsi számos országos, kulturális rendezvény résztvevője volt, Fábry Napok, irodalmi vetélkedők, stb. és az általa szervezett rendezvényeken nemcsak a hazai és a környék csoportjai mutatkoztak be, hanem érkeztek fellépők a határon túlról is, Magyarországról, Ukraj-

nából, Lengyelországból. 2013-ban átvette Kistráska magyar közösségének nevében a Magyarok Világszövetségének emlékszálaját és a helyi Csemadok alapszervezettel együtt vállalta annak megőrzését.

A szlovákiai magyar közéletben és kultúrában évtizedek óta aktívan tevékenykedő Laci bácsi és a teljes Horkay család munkáját a Csemadok 2001-ben Fábry-díjjal jutalmazta, amiért ragaszkodnak honi magyar gyökereikhez, felvállalják a hit, a magyar kultúra megőrzésének és fejlesztésének feladatát.

Ezenkívül 2014-ben átvehette Diószegen a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség díját a Csemadok megalakulásának 65. évfordulóján, valamint hűség-

ért és fáradhatatlan munkájáért a Csemadok megalakulásának 70. évfordulóján is elismerésben részesült.

Isten éltesse Horkay Laci bácsit erőben, egészségben, hogy még sokáig végezhesse áldozatos munkáját a kistráskai és Ung-vidéki magyarság szolgálatában!

A Csemadok Erdélyi János Ung-vidéki Területi Választmánya

A MAGYAR ISKOLA ELŐNYÖKKEL JÁR! MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁSI PROGRAM

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR INTÉZMÉNYBE JÁRÓ DIÁKOK MINDEN ÉVBEN SZÁMÍTHATNAK A MAGYAR ÁLLAM ANYAGI TÁMOGATÁSÁRA.

TÁMOGATÁS

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A RÁKÓCZI SZÖVETSÉG KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYARSÁGOT MEGSZÓLÍTÓ PROGRAMJAI ELÉRHETŐVÉ VÁLNAK A MAGYAR ISKOLÁK DIÁKJAI SZÁMÁRA.

PROGRAMOK

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A RÁKÓCZI SZÖVETSÉG MINDEN MAGYAR ISKOLÁBA LÉPŐ GYERMEKNEK FELAJÁNL EGY JÓ MINŐSÉGŰ ISKOLATÁSKÁT ÉS A MAGYAR ÖSSZEFOGÁST JELKÉPEZŐ ÖSZTÖNDÍJÁT.

AJÁNDÉK

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR ISKOLA A MAGYAR KÖZÖSSÉG FENNMARADÁSÁNAK ZÁLOGA.

KÖZÖSSÉG

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR ISKOLA KIALAKÍTTJA A GYERMEK BIZTOS IDENTITÁSÁT, AMI ABBAN SEGÍTI, HOGY A SZŰKEBB ÉS TÁGABB KÖZÖSSÉGÉBEN, ÍGY AZ EGÉSZ KÁRPÁT-MEDENCÉBEN OTTHON ÉREZZE MAGÁT.

IDENTITÁS

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

AZ ÉVSZÁZADOKON ÁT TOVÁBBADOTT MAGYAR NYELV ÉS KULTÚRA OLYAN ÉRTÉK, AMELYET MEGŐRIZNI ERKÖLCSI KÖTELESSÉG.

ÖRÖKSÉG

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR NYELV ÉS A MAGYAR KULTÚRA CSAK MAGYAR ISKOLÁBAN SAJÁTÍTHATÓ EL.

KIZÁRÓLAGOSSÁG

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR ISKOLA NAGYOBB ÉRVÉNYESÜLÉST JELENT, MERT TÖBB TUDÁST, TÖBB ISMERETET NYÚJT, HISZEN KÉT NYELVET, KÉT KULTÚRÁT TANÍT.

ÉRVÉNYESÜLÉS

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A VEGYES CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEK SZÁMÁRA IS A LEGJOBB VÁLASZTÁS A MAGYAR ISKOLA, ABBAN AZ ESETBEN IS, HA A SZÜLŐ NEM MAGYAR ISKOLÁBAN TANULT.

KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

TUDOMÁNYOSAN BIZONYÍTOTT TÉNY, HOGY AZ ISMERETEK MEGSZERZÉSÉNEK LEGHATÉKONYABB MÓDJA AZ ANYANYELVEN TÖRTÉNŐ TANULÁS.

HATÉKONYSÁG

MAGYAR ISKOLAVÁLASZTÁS

A MAGYAR ISKOLÁK VERSENYKÉPES TUDÁST NYÚJTANAK, MERT JÓL FELSZERELTEK ÉS FELKÉSZÜLT PEDAGÓGUSOK VÁRJÁK A GYERMEKEKET.

VERSENYKÉPESSÉG

